

Månadsmytt

SENIORERNA

Karlskoga

Nr 1 – Januari 2018

Årgång 34

Snögubbe på Berget i Degerfors. Foto: Jan Sjögren.

**Kul efter jul
var riktigt kul!
Läs på
sidorna 6-7**

**Många resor
planeras
Läs på sidan 8**

**Lucia och
Tömtén.
Läs på
sidorna 10-11**

**Vad händer i
kommunen?
Rapport
från KPR på
sidorna 12-13**

**Äldreboende
i framtiden.
Läs om
enkäten
på sidan 16**

Almanackan

(Sparas till nästa nummer av Månadsnytt)

Manusstopp för nästa nummer av Månadsnytt fredagen den 9 februari kl. 16.00.

Distribution fredagen den 23 februari.

Måndag 29 januari kl. 14.00

Stickkafé. Träffen.

Tisdag 6 februari kl. 14.30

Årsmöte i Solbringens matsal. Anmälan till exp. tel. 302 40 senast måndag 5 februari kl. 11.30. Se notis!

Måndag 12 februari kl. 14.00

Stickkafé. Träffen.

Tisdag 20 februari kl. 14.30

Vetgiriga Veteraner. Solbringens matsal.

Program meddelas senare. Anmälan till exp.

tel. 302 40 senast måndag 19 februari kl. 11.30.

Måndag 26 februari kl. 14.00

Stickkafé. Träffen.

Tisdag 6 mars kl. 14.30

Månadsmöte i Solbringens matsal.

Program: Resor. Anmälan till exp. tel. 302 40

senast måndag 5 mars kl. 11.30. Se notis!

Medlemsavgiften 2018

Du som är medlem i SPF Seniorerna Karlskoga har fått ditt inbetalningskort för medlemsavgiften från förbundet, central uppbörd, utskickat i januari.

Tänk på att betala in på det bankgirokonto som är angivet på talongen och kräver OCR-nummer vilket även är angivet.

Medlemsavgiften för år 2018 är oförändrad: 240 kronor varav 130 kronor går till förbundet och 35 kronor till distriktet, alltså kvarstår 75 kronor per medlem till vår förening.

Medlemskortet för 2018 skickas ut till befintliga medlemmar tillsammans med tidningen Senioren nr 2. Det kommer att finnas två medlemskort på varje ark så att de som är hushållskopplade, och därmed får en tidning tillsammans, ändå får varsitt kort.

Medlemmarna är viktiga för föreningen.

Vi hälsar följande ny medlem välkommen

Eva Malmhester, Bohultsgatan 4 B

Våra arrangemang sker i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan

Månadsnytt 2018

Nr	Manusstopp	Utdelning
1	12 januari	26 januari
2	9 februari	23 februari
3	9 mars	23 mars
4	13 april	27 april
5	17 augusti	31 augusti
6	14 september	28 september
7	12 oktober	26 oktober
8	16 november	30 november

Ansvarig utgivare:
Redaktionskommitté:

Annonser:
Kansli och expedition:

Föreningens ordförande:
Föreningens sekreterare:
Föreningens kassör:
Föreningens hemsida:
Föreningens Bankgiro:
Tryckning:

Siv Kanon, tel 513 57. E-post: siv-kanon@spray.se
Birgitta Hede, tel 536 02. E-post: birgitta.hede@bahnhof.se, Majken Lasson, Eva Sandström och Jan Sjögren. E-post: m-nytt@spfkarskoga.se
Per Aspeli, tel 537 81. E-post: per.aspeli@outlook.com
SPF, Solbringan 80, Loviselundsvägen 73, 691 83 Karlskoga. Tel 302 40. E-post: spfkarskoga@telia.com Öppen måndag, tisdag, torsdag och fredag kl. 10-12.
Siv Kanon, tel 513 57. E-post: siv-kanon@spray.se
Gunnel Carlstedt, tel 542 20. E-post: busterbogl@hotmail.com
Leila Raudsaar, tel 181 01. E-post: leila@raudsaar.com
www.spfkarskoga.se E-post: christer@lasson.st
5715-5640
Karlskoga Grafiska, tel 300 53. E-post: grafiska@telia.com

Ordföranden har ordet

För några månader sedan kunde vi läsa om en gammal sjuk människa, den här gången en 82-årig kvinna från Skellefteå, halvt förlamad efter en stroke, som blev nekad särskilt vårdboende. Kvinnan bor på tredje våningen utan hiss. Hon får naturligtvis hemhjälp från kommunen, men hon kommer inte ut. Hon kan inte ta sig ner för trapporna. Kommunen har provat och sagt nej till särskilt vårdboende. Kvinnan har överklagat till länsrätten, som har givit henne rätt till särskilt vårdboende. Kommunen vägrar följa länsrättens beslut. De skyller på ekonomin.

Usch, jag blir verkligen bedrövad. Vad är det för fel när en kommun inte följer länsrättens beslut? Detta kan drabba vem som helst. Från att ha varit frisk ena dagen till att man nästa dag drabbas av t.ex. en stroke. Då vill man ha garantier för att inte bli sittande instängd på tredje våningen och inte kunna ta sig ut. Det är sådana frågor som ingår i SPF:s Värdegrund som antogs på senaste Kongressen. Det innebär att man ska ha ett värdigt liv.

När man frågar folk om vad de tycker skulle vara det allra värsta att drabbas av svarar många att bli liggande som ett kולי. Det näst värsta är ofta att inte kunna komma ut.

Karlskoga kommun har inbjudit en representant från varje pensionärsförening till diskussion om hur äldre önskar sitt boende som pensionärer i framtiden. På första träffen fick vi veta att det inte finns någon kö till särskilt vårdboende i Karlskoga. Inom 43 dagar får de som bedöms ha behov en plats. Men då skall man ha blivit bedömd att man behöver särskilt boende.

Vi skulle önska att man vid en viss ålder själv fick bedöma om man är i behov av ett sådant boende. När man frågar personer innan de blir pensionärer hur de vill bo som äldre får man ofta till svar, "Jag vill bo som jag gör nu". Inte förrän det händer något tänker man om.

På mötet med kommunen var pensionärsföreningarna överens om att man vill ha tillbaka serviceboendet. Trots att det inte finns något som rent juridiskt heter serviceboende så vill vi ändå i Karlskoga ha det och önskar att man planerar för det. Se Per Aspelis information på sidan 16.

Jag har tidigare skrivit om matsalarna på Nick-

källan, Saxlyckan och Solbringen. Hur viktigt det är att de finns kvar. Jag har också skrivit om eländet med betalning vid parkeringsautomaterna.

Nu visar det sig att dessa två frågor till en del hör ihop. Matgästerna utifrån har blivit färre just på grund av svårigheterna med att betala parkeringsavgifter vid de aktuella restaurangerna.

Sveriges radio program 4 hade uppmärksammat vad jag skrivit och bad att få komma för en intervju. Vår egen redaktör Birgitta Hede och jag gick runt med reportern och tittade på parkeringsautomaterna eller den uppsatta informationen om hur man betalar med app där parkeringsautomaterna tagits bort. Intervjun har sedan har sänts i radio.

Här står Birgitta och Siv och svarar på reporterns frågor.

Någon kan kanske tycka att det är små problem, men jag anser att vi pensionärer åtminstone inte ska ställas inför försämringar. Det är ett av många uppdrag som SPF har. Ett annat uppdrag är att förströ våra medlemmar. Vi har lyckosamt nog fått en resegrupp. Gruppen anordnade en hemmaträff med "Kul efter jul", läs mer inne i tidningen. Som ordförande gläds man åt allt arbete som den nya resegruppen lade ner och lägger ner samt åt alla andra funktionärens frivilliga arbete. Ni ska ha ett riktigt stort tack.

Siv Kanon

Mer om parkering under Fria Ord på sidan 9.

**Tänk på att gynna våra
annonsörer i Månadsnytt
och Lathunden!**

De ger oss inkomster som bekostar
en stor del av både Lathunden
och Månadsnytt!

Underhållning på Solbringingen

På månadsmötet den 28 november hade vi besök av trubaduren Rune Blidh. Han är värmlänning av födsel och ohejdad vana och bor nu i Kristinehamn. Han har utsetts till 2017 års visstipendiat under visfesten i Värmlands museum.

Rune har med sig gitarr och pratar och sjunger hela tiden på värmländska vilket skapar en varm stämning. Han säger att han pratar om vardagliga ting så att vanligt folk känner igen sig. Hans dikter är underfundiga och har ofta en knorr på slutet. Han berättade att den mänskliga huden slits bort lite i taget och är helt utbytt vart sjunde år. Ända blir man bara rynkigare.

Rune Blidh har mycket underfundig humor i sina texter.

En dikt handlade om hur Gud uppmanar Noa att bygga en ark och fylla den med två exemplar av alla djur – men han hade väl kunnat hoppa över fåstingarna!

Han har ett högt tempo och avverkar den ena dikten efter den andra och däremellan lite roliga kommentarer och allt verkar han ha i huvudet. Alla visorna var han själv författare till.

Efter en stund är det dags för kaffe och sedan fortsätter han igen. Nu blir det visor av Dan Andersson, Olle Adolfsson och han avslutar med Havsörnsvalsen av Taube.

Det var en mycket nöjd publik som lämnade Solbringingen.

Text: Majken Lasson

Foto: Jan Sjögren

KARLSKOGA HUMANISTISKA FÖRENING

Välkommen till Karlskoga humanistiska förenings föreläsningar.

Program för våren 2018

13 februari, Edith Oldenburg:

**Bröderna Nobel –
Globetrotter i industrins spår**

13 mars, Bengt Berg:

Margarin och solförmörkelse

10 april, Ulrika Knutsson:

**De farliga böckerna –
litteratur inför rätta under 25 år**

8 maj, Lars Wallin:

Irland – från Cromwell till Brexit

Plats: **Solbringens matsal**, tid: **19.00**

Årsavgift **160:-**, enskild föreläsning **50:-**
7 föreläsningar under 2018.

*Vi finns när du
behöver oss*

Du får hjälp med allt som rör en stilfull och värdig begravning.

Vi hjälper dig fylla i Vita Arkivet, välja gravsten och teckna begravningsförsäkring.

Hembesök • Jour dygnet runt

Värmlandsvägen 2, Karlskoga

Tel. 0586-534 10

Varmt välkommen!

FONUS

fonus.se

Biljard en "sport" för pensionärer

Biljard är en bra och trevlig form av sysselsättning när man kanske inte längre orkar med golfspel eller bowling eller andra lite mer krävande fysiska sporter.

Det finns flera olika spelsystem och regler i biljard och man kan spela med två eller fyra spelare. Spelet går i stort sett ut på att man ska stöta ner så många av sina egna bollar som möjligt och därmed vinna över motspelaren. Förutsättningen är naturligtvis att man har tillgång till ett biljardbord, bollar och en "kökäpp" att stöta ner bollen med i något av bordets sex hål.

I anslutning till Solbringens matsal finns ett biljardbord med utrustning där det i många år har spelats biljard.

Sedan ett par år är vi fyra SPF-medlemmar som spelar på tisdagar och fredagar någon timma. Tisdagar spelar vi mellan 13.00 och 14.30 och på fredagar mellan 10.00 och 11.30.

De här glada biljardspelarna är från vänster: Rune Schöblin, Gunnar Eriksson, Bengt Aldén och Karl Boberg.

Intresserade är välkomna för att titta på och få en del tips och råd. Man kan också kontakta SPF:s expedition eller Gunnar Eriksson, tel. 070-424 11 29.

Text och foto: Bengt Aldén

SPF Seniorerna Karlskoga Ordinarie årsmöte Tisdag 6 februari kl. 14.30 i Solbringens matsal

Program

Välkomsthälsning
Siv Kanon, ordförande

Parentation
över avlidna medlemmar
Därefter sjungs psalmen
"Härlig är jorden" unisont

Årsmötesförhandlingar
Musikunderhållning av
Per Henning

Kaffe, lotterier och information
om kommande enkät angående
boende för äldre

Anmälan senast måndag 5 februari
kl. 11.30 till exp. tel 302 40 eller
e-post spfkarlskoga@telia.com

Vetgiriga veteraner

Tisdagen den 20 februari kl 14.30
i Solbringens matsal.

Program meddelas senare
genom föreningsannons i KT.
Se också hemsidan eller kontakta exp.

Kaffedrickning och sedvanlig samvaro.
Anmälan senast måndag 19 februari kl 11.30
till exp. tel. 302 40 eller e-post spfkarlskoga@telia.com.

Välkomna till vad vi tror blir en intressant
och trevlig eftermiddag!

Gunnel Ringman
Sten-Åke Bengtsson

Kul efter jul 9 januari

Denna tisdag hade vår egen resegrupp ordnat julkul för oss medlemmar, en form av julgransplundring för vuxna. Dagen blev något vi 45 föranmälda vill göra till en tradition. Allan Hede hälsade oss alla välkomna och presenterade Tore Kjäll som är välkänd bland publiken då han varit på Solbringen flera gånger.

Margareta Källberg och Gunnel Carlstedt har roligt vid fiskdammen.

Allan påpekade att det var Britt Strinnholm som planerat och förberett det mesta inför eftermiddagen, bl.a. den fiskdamm som efterlysts av flera medlemmar (med Siv Kanon bakom flötet som hon själv uttryckte det).

Leila Raudsaar lägger en gräddklick på varje kakfat.

Britt hade bakat den glutenfria kaka där vi skulle gissa ingredienserna. (Receptet finns i tidningen Buffé nr 11 2017). Det var nog inte många som kom på att både vita bönor och potatis fanns med.

Kakan är klar att servera!

Allsången inleddes med ”Vi gå över daggstänkta berg” och kom med frågan vilken färg smaragden har.

Tore Kjäll, en trevlig man som också kan sjunga.

Nästa sång om Blåsippor var lätt men vem hade skrivit texten till Alice Tegnér's melodi? Svaret var Anna Maria Roos. Vi sjöng också ”Idas äldrevisa” där alla våra välkända krämpor beskrivs.

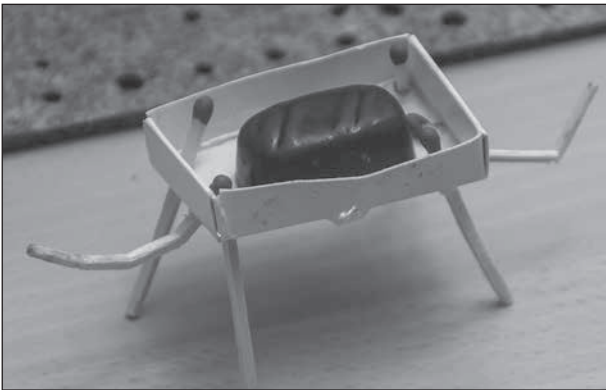
Efter dagens tredje allsång var det dags för Birgitta Hede med en form av musikquiz (men utan musik) där texterna stuvats om rejält.

Alla sånger var väldigt välkända men vi fick tänka i annorlunda banor innan vi fann rätt sång. T. ex. blev ekorren i granen en vegan med många skador. Vildanden var något som t.ex. kunde hända i dagens Mellanöstern, det förekom flera Povel Ramelmelodier och även Cornelis Vreeswijk.

Om medlemmarna vill ha hemsnickrade gåtor av den här typen så har Birgitta ca 150 st kvar i sin dator.

Sen sjöng vi visan ”Vi dricker kaffe” före kaffet med provsmakning av den delikata kakan där vi skulle gissa ingredienser. Vi ägnade oss även åt tändsticksbygge under pausen.

Originellt bygge där även tändsticksasken och innehåll från godispåsen har använts.

Lili-Ann Regestad och Lena Kimell, två av ledarna när julen skulle dansas ut.

Sen var det dags att dansa ut julen med musik som började med ”Hej tomtegubbar kom och dansa.” Uppmaningen följdes med råge genom rörelser och handklappningar sittande eller stående. Julen blåstes ut med den flärp alla fått i fiskdammspåsarna.

Alla kan bli barn på nytt när det ges tillfälle.

Britt Strinnholm illustrerar Grin-Olles visa med stor inlevelse i ”Räven raskar över isen”.

Publiken gjorde ”Raketen” innan allsången med önskan om en bussig svärmor kom. Tore Kjälls soloframträdande med 2 visor och sen kom nya allsånger. Bl.a. Sven Ingvars-medley och där kom frågorna när och var bandet bildades (1956 i Slottsbron) och ytterligare solosång innan sedvanliga lotterier ägde rum.

Siv Kanon tackade resegruppen och fick önskan om flera liknande träffar. Dagen avslutades med att vår musiker presenterade Ulla Jansson och uppmanade oss att komma på hennes föreläsning med Vetgiriga veteraner den 23 januari.

Text: Eva Sandström

Foto: Jan Sjögren

Kommentar från redaktionen:

Möjligen var det artikelförfattarens egen blygsamhet som gjorde att det inte nämndes i texten vilket bord som kom med de flesta rätta svaren i ”sångtävlingen”.

Resor och rese-aktiviteter våren 2018

Tisdag 6 mars Månadsmöte med inriktning på resor

Allan Hede visar bilder på platser som kan tänkas vara intressanta att besöka. Han visar även bilder från tidigare SPF-resor, bl.a. från Island, Azorerna och Sydafrika samt från några tidigare utflykter, bl.a. till Långban. Därefter diskuterar vi under kaffet vad vi vill ha för typ av resor varefter varje bord redovisar vad man kommit fram till.

Söndag 11 mars Läderlappen på Wermland Opera i Karlstad

Fladdermusens hämnd Operett av Johann Strauss d.y.

Handlingen är förflyttad till Wien 1945, där man slickar såren efter det nyligen avslutade världskriget.

Det är en festlig, smått förvirrad och galen förväxlingskomedi som bjuder på många skratt. Sprudlande upptåg som resulterar i flera överraskningar – både för dem på scen och för oss i publiken.

22 biljetter är tillgängliga fram till 12 februari. Pris 355 kr (parkett) + bussresa ca 200 kr. Preliminärt finns 2 platser kvar.

Skrynda dig att boka så snart som möjligt!

Söndag-måndag 15-16 april Mamma Mia! The Party + kryssning

20 platser finns fram till 12 februari, varav 12 är bokade. Resan arrangeras av Charterbuss Kristinehamn till ett pris av 1595 kr. Se förra Månadsnytt för mer detaljerad information.

Tisdag 15 maj

Resa till **Tåkern och Omberg** med Britt Strinnholm som reseledare. Mer information i kommande Månadsnytt.

Lördag 26 maj-lördag 2 juni Kryssningsresa till Sankt Petersburg

Pris: Ca 7500 kr, 15 bokningar hittills. För mer detaljerad information se de två senaste numren av Månadsnytt eller kontakta Allan Hede.

Lördag 30 juni Resa till Klarälvsdalen

Med guidad visning av Geijersgården och sångspelet Värmlänningarna. Allan Hede är reseledare. Mer information i kommande Månadsnytt.

Bokning på SPF:s expedition utom resan till Sankt Petersburg som bokas via Allan Hede.

SPF har fått ett erbjudande om biljetter till

STEN & STANLEY 55 årsjubileum

Två tillfällen:

Lördag 3 mars kl 19.30 i Askersund

Söndag 4 mars kl 18:00 i Karlstad

Bra pris: 200 kr + 25 kr serviceavgift (ord. pris 425 kr).

Se detaljerad info på anslag vid expeditionen!

Kulturrundan i november

Denna dag gästades Solbringan och 70-talet intresserade åhörare av Christer Bergsten från Hällefors. Efter att ha spelat i bandet Nikita blev han soloartist och spelar en del på danstillställningar, bl.a. i Karlskoga. Han har förutom musiken jobbat inom industrin, bl.a. som smed, innan det var dags för pension. En del av oss närvarande har hört och sett Christer tidigare då han underhöll oss på årets funktionärsträff.

Christer Bergsten är laddad inför sitt framträdande.

Så började musiken med Christer, en gitarr och keyboard. Han inledde med en Lasse Stefanz-melodi "I färger ingen kan måla" och musiken varvades med roliga historier.

Bland det vi fick höra före kaffepausen fanns Gunnar Vägman, Mats Paulssons Barfotavisa, Cornelis Vreeswijks "Jag hade en gång en båt" i en mer jazzig version, Käre John och Kostervalsen med franskt musettedragsspel på keyboarden. En del av dessa melodier ledde till spontan allsång.

Sen blev det dags för fikapaus och under denna pratade flera vid vårt bord om matsalens framtid, vårdkontakter och vävstugan som stängts. Sen fick Christer dra igång igen. Då kom dagens enda julmelodi "Bella Notte" och allsången där kändes självklar. Sen kom flera dansbandsmelodier, bl.a. Jackson och Ljus och värme. Sedan tänkte Christer avsluta med Per Myrbergs 34:an, men då publiken protesterade mot att det var slut bjöd han på en "påtår" i form av en till Per Myrbergmelodi.

Kommentarerna efteråt var bland annat: Han kan sjunga, han. Var han verkligen ensam? Det låt som en hel orkester.

Text: Eva Sandström

Foto: Jan Sjögren

Fria ord

Eftersom jag var med i radiointervjun om parkering vill jag göra en liten kommentar. Visst kan man se det som ett litet problem. Men nästan alla våra problem är ju små om man jämför med de människor som lever med krig och svält, och om vi tänker så, då måste vi ju alltid vara nöjda med allting.

Man har det inte helt lätt, när man på grund av olika slags handikapp har svårt att gå långt, speciellt om man som jag behöver stavar till hjälp. Vilken hand ska jag då bära med om jag köper något? (Resultat: Jag går i mina gamla kläder tills dom faller sönder.)

Och hur skulle jag kunna stå ute i kylan och hantera små mobilknappar, då jag är högerhänt men på grund av min skada måste använda vänster hand?

Om man har bil och kan köra, är det då rimligt att man ska stanna hemma på grund av underliga parkeringspånitt?

Birgitta Hede

Här nedan kommer ett utdrag ur en text av allas vår Ulla Carlström som tyvärr lämnade oss för något år sedan. Hennes synpunkter gäller fortfarande för man tycks inte vilja sluta upp med det bedrövliga tillmålet brukare:

Tillhör ni skaran av äldre som tycker illa om ordet "brukare" i alla möjliga och omöjliga sammanhang så snart det handlar om någon form av äldrevård/omsorg?

Jag har i flera år avskytt det ordet och letat efter ersättningsord utan någon vidare framgång. Men häromdagen läste jag i Svenska Dagbladet en stor intervju med en numera "vit" f.d. narkoman som var väldigt intressant. I artikeln använde han hela tiden ordet "brukare" om sina f.d. narkomankompisar, det är alltså tydligen ett vedertaget ord i dessa kretsar.

Jag upptändes plötsligt av helig vrede – är det så här vi alla dras över en kam i de sociala registren, oavsett vilka tjänster vi kommer att behöva nyttja i omsorgsvängen eller om vi helt enkelt är socialfall.

Ulla

Lucia 2017

För mig som är född och uppvuxen inom 08-området var december den mest spännande månaden på hela året. Nobelpriset delades ut den 10 och så var det lucia den 13. Genom åren kunde man läsa i tidningen om förskräckta nobelpristagare som vaknade upp i sina hotellsängar på morgonen omringade av en änglakör som sjöng för dem. Det måste ha varit en exotisk upplevelse för den som till skillnad från oss nordbor aldrig varit i kontakt med ljusbringerskan.

Karlskogas Lucia med tärnor sjöng för oss.

Nu till det traditionella luciafirandet i Rävåskyrkan den 12 december. Vi var 75 föranmälda deltagare. Eftermiddagen började med att vi blev välkomnade. Sedan kom lucian Caroline Frisk i täten före tärnorna. De kom traditionsenligt sjungande om nattens tunga fjät, samma luciasång som avslutade lucias del av eftermiddagen. Där emellan fick vi höra: Gläns över sjö och strand, Jag såg mamma kyssa tomten, Tänd ett ljus, Nu nalkas Lucia, Julen är här och Staffansvisan innan de tågade ut under applåder.

Då tog 1/3 av den numera välkända Kördelux vid. Kören består av 60 personer, varav 45 är på Kulturskolan och tränar varje tisdag.

De började med Älska mig för den jag är till ackompanjemang av en gitarr. I vers 2 fick vi först höra solosång och sedan stämde hela kören in tillsammans. Rozita Åkerstedt berättade här en del om kören och att man bl.a. uppträtt med Kvinnaböske i somras på Karlskogafesten.

Det var bara en del av Kördelux som sjöng, men sångarglädjen var det inget fel på!

Efter detta fick vi höra Nu tändas tusen juleljus. Här var det sammanlagt 7 gitarrer som ackompanjerade. 6 av dessa hade 3 ackord och varje ackord hade sin färg för att alla som vill ska ges möjlighet att kunna spela. Kören fortsatte med Var inte rädd för mörkret, Lusse lelle, Elva nätter före jul och Bjällerkläng. I Mössens julafton fick vi även njuta av munspel.

När framförandet var slut fick alla i kören varsin röd ros, medan Rozita fick en påse pepparkakor. Förklaringen var att man köpt en ros för lite, så hon som var så snäll fick denna under visst jubel.

Därefter tog Hans Jonsson över och han började med dikten Lucia med okänd författare innan det var dags för Rydbergs Tomten på både rikssvenska och värmländska.

Även han fick en blomma, men denna hade mer julkaraktär än de röda rosorna.

Kaffedags nere i källaren med lussekatter och sedvanligt lotteri.

Text: Eva Sandström

Foto: Jan Sjögren

Redaktionen har fått ett ex. av Hans Jonssons version av **Tömtén**. Den publiceras på nästa sida som en liten service till de i publiken som inte riktigt hann höra alla dialektala uttryck.

Redaktören vågar sig också på några ordförklaringar. När man inte är infödd värmlänning är det svårt att tala språket, men man kan lära sig förstå det mesta.

Några tips: Läs högt själv så förstår du bättre. Tänk på att det ofta ska vara ett riktigt tjockt l som t.ex. i vala.

Här utelämnas första och sista strofen eftersom de framfördes på ”vanlig” svenska.

Tömten

av Viktor Rydberg

(bearbetad av Hans Jonsson, Uppsala dec. 1966)

Stånass ble' han ve' laggårdsdörra,
grå mot e vita drive.

Titter sôm närpå hôreveli môra
ôpp imot må-ens skive.

Glôtter bål'-ôt skogen där graner å täller
stôpper kring går'n sine vite ullfäller,
grûnner, fast' int' å' då nô tess
öover e fråge sôm int' gör'n tefress.

Drar mä näven gennôm skägge
skaker på hôvve å mössa.

Näej, den gåta ä' så svår så nägge
tar då int' kôl på lössa.

Slôr sôm han plär, för denne gangen
tocket ett grûbbel ur ska-el på momangen,
går för å môrke å ställe,
då ä ju hans ôppehälle.

Knaller te boa å skjule på gå-ern.
feschler mä alle låsa.

Konna drömmen i ljuse frå må-en
ôm sômmern, stånass i båsa.

Utta å hôge sin se-el å tøm,
marra i stalle har og en dröm,
Krûbba ho noser i
ä full å klöver å kli.

Knater te skyggårn där sô-an finns,
sir hôlls di snuser å sôv.

I hönshuse tûppen å alla hans kvinns
på ett ben stôr ôpp sine skrôv.

I kuja ha hunnracka sluta å skälle
men vackner å vefter på rûmpa i ställe.

Karo sin tømte känner.

Di ä di bästa vänner.

Tömten går sen så ingen ska märke'n
te husbonn å käringa, som snarker i särken.

Nock ha han sett e langli ti,
att di tyckt ôm hans tømteri.

Onga-ans kammar ä näste rûm,
tömten han smyger sä in te dôm,
han blir så löckli, den lille grå
när han får se di barna små.

Tocken har han sett dôm, far å sôn,
slik ha då föll vøre stött,
sôv som barn så små; men säj baer nôn
var kommer di ifrå för nôtt.
Ongaan di ble store, å feck onger sjôl,
geft sä, ble gammel, geck hänna . . . men hôrt?
Så kom da samme fråge.

Då va e rekti plåge.

Ôppför stegen te laggårdsvinn
klättrer tømten så fort.

Han har ôpp ve nocken ett eget krypin
där svalera lägger sin lort.

Men nu ä grannera fredli
ja rentå otrolit beskedli.

Te vår'n kommer svalera bägge
å skiter på nytt sin tømte i skägge.

Å svalera kvettrer om fala
å allt di ha sett uti vala,
men aldri ett pip ôm den fråga
som tømten int kan slô ur håga.

Gennôm e gisten vägg
lyser må-en på gubbens skägg.
Tömten grûnner å grûbbler
men tanken i skägge snûbbler.

Då ä tyst bål' i skogen å tyst ikring går'n
Hel' vala där ute ä klak.

En hörer, men int' så väl sôm på vår'n
ifrå försen litt brus å litt brak.

Tömten han lyr å halvens sôm sôv han.
Töckt han hörd hôlls tia försvann.

Han grûnne var tia ble å nônstans
och grûnne og var källa fell fanns.

Ordlista

Stånass	ståendes
hôreveli môra	varenda morgon
täller	tallar
môrke	ordna
feschler	pysslar
hôge	komma ihåg
skyggårn	stängslet
sô-an	fären
hôlls	hur
sjôl	själv
hôrt	vart
fala	färden
vala	världen
klak	svag, kraftlös

Rapport från KPR

(Kommunala pensionärsrådet)

Cirka 14 dagar före mötena träffas en beredningsgrupp med ordförande, verksamhetschef, sekreterare och två representanter från de två största föreningarna, PRO och SPF. Förslag till dagordning presenteras, aktuella frågor diskuteras, bl.a. vilka föreläsare som ska vidtalas. Därefter sänds handlingarna till samtliga ledamöter så alla kan ta del av ärendena. Det gäller att vara påläst. Presentationerna sker via dator till bildskärm. KPR-mötena äger rum i "Ekmansdalen". Beredningsmötet sker i "Björkborn". Välkända Karlskoganamn på konferensrummen! 27 personer deltog i senaste mötet mellan 9.00 – 12.00.

Eleonore Åkerlund, från Samhällsbyggnadsförvaltningen berättade om pågående projekt, såsom nya cykelbanan i centrum, omflyttningar av vissa parkeringar, planeringen av tredje huset vid Loviselund, inköpt mark i östra delarna för kommande byggnation.

Flera detaljplaner, bl.a. Strandpromenaden, finns på Biblioteket och på kommunens hemsida att samråda om.

Bostäderna vid Bättringsvägen är klara för inflyttning. Information gavs om samarbete med Trafikverket angående rondell vid Ekebykorsningen samt kulturmiljöer som skall bevaras vid Bofors station och ner mot Tuggenområdet. Länstrafiken har ny tidtabell med vissa omändringar.*

Eva Persson rapporterade från styrgruppen i Boende för äldre. Arbetet leds från kommunens ledningskontor. Inbjudan har skickats till samtliga pensionärsföreningar som får delta med en representant. SPF representeras av Siv Kanon. En referensgrupp med politiker finns också med. Genom att skicka ut enkäter till alla i kommunen som har fyllt 55 år (11600st) vill man kartlägga genom olika frågeställningar såsom läge, service, bostadstyp m.m. och vad de äldre har för åsikter om framtidens boende.

Vi fick också redovisning om beläggningen på restaurangerna.

Solbringen serverar 70-100 portioner per dag.

Nickkällan serverar 60-70 portioner per dag.

Bergmästaren serverar 30 portioner per dag.

Hur många av de som bor i före detta servicehusen har insatser från socialförvaltningen?

På Solbringen finns 48 lägenheter och 34 av dessa har beslut om hjälp i hemmet = 71%.

På Bergmästaren finns 22 bebodda lägenheter och 20 av dessa har beslut om hjälp = 91%.

På Nickkällan finns 92 bebodda lägenheter och 56 av dessa har beslut om hjälp = 63%.

Genomsnittet blir att 75% av de som bor i de tre husen har beslut om hjälp i någon form från socialnämnden. Det finns lägenheter för 50+ till 65+ exempelvis på Badstugatan, Nickkällan, Värmlandsvägen, Hantverksgatan, Solbringen, Järnvägsgatan, Bergmästaren samt Loviselund.

Nina Bäckman, aktivitetssamordnare, redogjorde entusiastiskt för sin verksamhet på boendena inom Skrantahöjden och Björkliden. Ett viktigt samarbete sker med sponsorer, föreningar, förskolor, kulturskolan med flera. Syftet med aktiviteterna är att både fysiskt och mentalt beröra för att stärka självkänslan. Mottot är att alla kan lära sig att spela och sjunga - om man vill. Det är viktigt att tänka på att alla har olika behov. Exempel är gymnastik, dans, kakfestival, måleri, massage, fira högtider med traditioner och festligheter, damklubb, herrklubb, underhållning både med sång och instrumentalt m. m.

Kostnadsförändringar sker även vid detta årsskifte. Måltidsavgiften i vårdboende höjs med 60 kr till 3820 kr per månad. Kostavgiften vid korttidsvård ökar med 2 kr till 127 kr. Priset på matlåda samt lunchkupong höjs med 5 kr till 65 kr. Timpriset/självkostnadspriset för hjälp i hemmet höjs med 11 kr till 370 kr.

Aktuellt från socialförvaltningen

Processen kring in- och utflytt till vårdboende och korttidsvård behöver förbättras. När den enskilde slutligen bestämt sig för att flytta till vårdboende så är det önskvärt att denna process är effektiv. Flytten sker inom en begränsad tidsram. Undantag finns givetvis eftersom beslutet är behovsprövat.

Planer finns att under våren öppna ett stödboende för ungdomar.

Inflyttning till den nya gruppboenden för funktionshindrade vid Geologen är planerad till februari/mars.

Svinn av narkotikaklassade läkemedel har varit ett stort problem. Genom att sätta in kameror är detta åtgärdat.

Ny lag (betalningsansvarslag) träder i kraft i och med årsskiftet. Den innebär ett snabbare förfaringssätt, från fem till tre dagar, för utskrivning från slutenvård.

Ett arbete pågår också om att inrätta närsjukvårdsteam med läkarstöd och mottagningsteam på hemmaplan.

Anne Ågren redovisade hur finskt förvaltningsområde fungerar i kommunen. På vårdboendet Lötängen finns en finsk enhet där all personal talar finska. Inom hemtjänsten finns det 32 finsktalande vårdtagare. 2018 inträder en lagförändring som innebär att man har rätt till vård och omsorg på finska till väsentlig del och det kommer att finnas i socialtjänstlagen.

S-O Axelsson informerade om Nobelbanan. Vattenförsörjningen till Karlskoga är färdigplanerad. Dagligt vatten kan tas från Degerfors.

Diskussioner pågår om parkeringen i centrum. Förslaget är att p-skiva ska gälla en timme på vissa ställen. Statyn Glädjen på torget flyttas till platsen framför systembolaget. På torget kommer en tidskapsel att skapas där man kan skriva in saker att läsa om i framtiden. Upphandling om ny förskola är överklagad. Det senarelägger därmed byggnationen. Hotellgatan kommer att enkelriktas.

Fråga: Ska skolan vid Rosendal rivas?

Svar: Detta är inte klart ännu.

* Kommentar

Det verkar inte så klokt att bussarna inte går fram till lasarettet. Man ska kanske ändra i tidtabellen så att bussarna hinner stanna där.

Nästa KPR-möte sker 20 februari.

Rapport i marsnumret av Månadsnytt.

Britt-Marie Danielsson
Ledamot i KPR

Kulturrundan i december

Denna onsdag var det Strömtorparnas tur att besöka Solbringan. Det är en 8-mannaorkester där deltagarna ursprungligen bodde i Strömtorp, därav namnet.

De två som startade Strömtorparna spelade först bakom folkdansare, och när de ville sluta av åldersskäl lades grunden till orkestern som vi och 63 andra fick nöjet att lyssna på.

Innan Marianne hälsade välkommen delades allsångshäften ut. Man började med en helt instrumental version av "Sail along". Sen kom "What a difference a day makes" och en rolig historia. Det blev flera instrumentala melodier innan det blev allsång i Lasse Dahlquists "Oh boy, oh boy, oh boy". Ännu fler roliga historier och instrumentala melodier kom före kaffet.

Under fiket fick jag höra "De spelar bra",

Strömtorparna i full verksamhet.

"Mycket man känner igen". Efter pausen kom en allsång till Jokkmokks-jokkes "Gulligullan" där många både sjöng med och lekte gökar. Det kom sedan ytterligare historier och instrumentala melodier innan det blev ny allsång i Karl Gerhards "Jazzgossen".

Efter avslutningsnumret "Crazy" avtackades de av Marianne som lyckades locka fram ett extranummer tillsammans med handklappningar från publiken. Det blev en instrumental version av Anders Börjes "2 små röda rosor" Under hela tiden syntes det att publiken hade roligt, det förekom både handklappningar och skratt i riklig mängd under eftermiddagen.

Text: Eva Sandström
Foto: Jan Sjögren

En stor och nöjd publik på kulturrundan.

Evig jul: Önsketänkande eller mardröm?

Vad man än tänker om den saken så var vi i alla fall 22 personer som åkte buss till Wermland Operas föreställning i slutet av november. Vi började med en god lunchbuffé med en del julaktiga inslag och därefter intog vi våra fina parkettplatser. Många hade ju sett föregångaren som hette Evigt ung.

Bakgrunden är i stort den här: Året är 2052 och teaterverksamheten på Wermland Opera har lagts ner. Huset är numera äldreboende för teaterns pensionerade sångare och musiker. Sköterskan samlar dem på scenen för en kulturell trivselstund i juletid. Men det börjar snart hända en hel del.

Redan efter omkring en halvtimme kom den första dramatiken. En av skådespelarna, Christer Nerfont (jag tror alla spelade sig själva) skulle hämta en bättre julgran, eftersom den som fanns var liten och minst sagt urusel (se bilden). Han kom med granen och plötsligt snubblade han och föll på vägen in och det blev en del tumult.

Vi trodde först att det hörde till föreställningen, men så var det inte, utan det var på riktigt. Det blev ca 20 minuters paus för omplåstring och t.om. upptorkning av blodfläckar. Under stort jubel från publiken kom den skadade in igen och man fortsatte där man slutat. (Man vet ju att "The show must go on".)

Det blev mer dramatik när en av de gamla damerna skulle slänga ut yxan som använts för att hugga granen. Doktorn var på besök och yxan råkade tyvärr träffa honom i huvudet. Den här gången ingick dramat i föreställningen. Han ver-

Christer och Ann ser inte så glada ut vid åsynen av den ynkliga "julgranen" på äldreboendet. Det var han som skadades i vår föreställning och hon som kastade yxan. Foto: NWT

kade död, vilket var ganska rimligt under omständigheterna, men på slutet blev han återupplivad igen.

Den stränga syster Anna-Maria hade innan detta hände tagit till skjutvapen och dödat den arma yxkastaren (som senare återkom som ängel). Anna-Maria tinade upp till slut och det uppstod varma känslor mellan henne och den stilige doktorn.

Vi hade verkligen ett par roliga timmar och fick även njuta av många fina sångnummer. Samtliga medverkande är ju fantastiska sångare. Allra sist var det allsång med "Nu tändas tusen juleljus".

Birgitta Hede

Äta bör
man . . .
och gärna
tillsammans!

Tisdagen 27 februari träffas vi **kl 13** på **restaurang BoforsMässen**.

Där betalar vi **pensionärer** bara **75 kr** efter kl 13. Då ingår salladsbuffé, smör, bröd, dryck och kaffe. Två huvudrätter finns att välja på, dessutom pastarätt eller vegetarisk rätt. (Se menyn på hemsidan: www.boforsmassen.se)

Det går att åka buss till restaurangen, bäst med någon Länsbuss mot Örebro. Annars rekommenderar vi **samåkning** i bil.

Bra parkering! Gärna anmälan (för bordsreservation) till exp. tel 302 40 eller e-post spfkarlskoga@telia.com senast måndag 26/2 kl 11.30.

Tala om när du anmäler dig, om du vill åka med i en bil eller kan ta passagerare.

Ingalill Ericson och Ulla Forsling

? Gåttfullt ?

av Birgitta Hede

Den här gången blir svaren värmländska orter, och dom känner väl alla till?

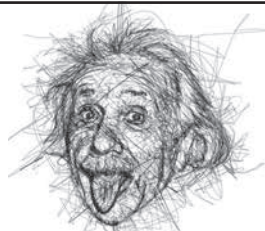
1. God udde
2. Trädsamling + farstu
3. Färsk lekamen
4. Momsmyr
5. Palatsövergång
6. Drottning + fartygshem
7. Han är klokast, låt honom . . .
8. De gillar kroppsarbete i båten
9. Torra granar?
10. Fin höjd
11. Harens vattenfall
12. Den kolalika tallheden
13. Betesområde
14. Grannens lilla vattendrag
15. Landtunga med gammal ”korsordskung”

Svar i nästa nummer.

Svar på gåtorna i novembernumret:

1. Brukar somliga ta sig ibland, har man hört **Järn**
2. Gör vi i Sverige **Bor**
3. På kaffebordet **Koppar**
4. Hör till gruppen tomtar och annat oknytt **Väte**
5. Brodera andra tonen **Syre**
6. Ett av två vita ting? **Arsenik**
7. = hålla käften sägs det **Guld**
8. Inte direkt kall någonstans **Helium**
9. Söderström **Kisel**
10. Kan trötta steg kännas som **Bly**
11. Kan vara dyrbar ädelsten **Kol**

Bara två saker är oändliga, universum och mänsklig dumbhet. Och jag är inte helt säker på det förstnämnda.

Albert Einstein

KARLSKOGA KONSERTFÖRENING

VÅREN 2018

FREDAG 12 JANUARI KL.19.00 BREGÅRDSSKOLANS AULA

VINTERYRA MED WERMLAND OPERA ORKESTER

Wermland Opera orkester och solister under ledning av violinist Jan Stigmer.

TISDAG 23 JANUARI, 27 FEBRUARI, 20 MARS, 24 APRIL & 22 MAJ KL.18.00-22.00 GASTRO BAR & KÖK

IN THE POCKET - JAZZ JAM SESSION

Spela med eller bara lyssna på jazz.

LÖRDAG 27 JANUARI KL.14.00 KULTURSKOLANS AULA

MUSIKSAGAN PETER & VARGEN

En musikupplevelse för hela familjen.

LÖRDAG 17 FEBRUARI KL.16.00 BREGÅRDSSKOLANS AULA

BARNMUSIKALEN FRUKTSALLAD

Dan Bornemark och Karlskoga SymfoniOrkester bjuder in till en vitaminrik konsert tillsammans med El Sistema Karlskoga och barnkören Småstjärnorna.

SÖNDAG 11 MARS KL.18.00 MÖTESPLATS ALFRED NOBEL, BJÖRKBORN

STOR MUSIK I LITET FORMAT

Per Svansbo, flöjt och Sören Unge, piano.

LÖRDAG 21 APRIL KL.18.00 BREGÅRDSSKOLANS AULA

STOR ABBA-SHOW - THANK YOU FOR THE MUSIC

Karlskoga SymfoniOrkester och komband under ledning av Ulf Wadenbrandt. Gästartister: Magnus Bäcklund, Mia Stegmar och Johanna Carell.

LÖRDAG 9 JUNI KL.18.00 BJÖRKBORNS HERRGÅRD

SUMMER POPS - NOBELKVINTETTEN MED VÄNNER

Nobelkvintetten tillsammans med sina vänner från träblås-familjen.

FREDAG 15 JUNI KL.18.00 ALFRED NOBELS BJÖRKBORN

SOMMARMUSIK I PARKEN MED SVENSKA BOLINDERKVARTETTEN

Leif Fors, Kalle Hedbom, Christer Torgé och Åke Hedbom.

FREDAG 29 JUNI KL.20.00 SAXÅ HERRGÅRD

SAXÅ KAMMARMUSIKFESTIVAL

Serenadmåltid i brukspatron Berggrens anda (kl. 20.00)
Serenadkonsert i kandelabrans sken (kl. 22.00)

www.karlskogakonsertforening.se

Välkomna till

Centralplan 2, Karlskoga
0586-371 05

Caféet med hemlagat
och hembakat.

Ta med annonsen så får Ni
20 % rabatt på valfri fika.

Gäller under februari.

Öppettider:

Måndag-fredag 09.00-18.00

Lördag 11.00-15.00

Söndag stängt

Välkommen in i en
gammaldags miljö.

Mia med personal

Enkät för att utforma boende för äldre i kommunen

Kommunen har bildat en arbetsgrupp under ledning av Bosse Björk och företrädare för pensionsorganisationerna i Karlskoga, för att ta fram underlag för äldreboende i framtiden. Tre möten har hittills genomförts. Resultatet är en enkät som ska sändas till ca 12.000 st 55+ kommuninvånare under våren. Vi har chansen att påverka enkätutformningen i närtid.

Enkäten föreslås bestå av följande:

- Indelningsfaktorer som kön, ålder, ensam eller par, boende idag och aktuellt inkomstspann.
- Läget, som nära centrum, sjönära, nära service m.m.
- Bostaden, som antal rum, yta, balkong, förråd, tvättmaskin, källsortering m.m.
- Byggnad & Service, som typ av lägenhet, skötsel, service, samlingslokal, bastu, gästrum m.m.
- Regler, som åldersgrupp, beviljad hemvård, trygghet m.m.
- Hur stor del av pensionen (%) är man beredd betala för boendet?
Nuvarande boende eller flytta.

Enkätsvaren kommer sedan att analyseras och leda till förslag om äldreboende för olika åldersgrupper. Dessa kommer sedan att stämmas av via en politisk referensgrupp och sedan gå till beslut om fortsättning innan sommaren.

Siv Kanon deltog i första arbetsmötet, Per Aspeli och Anders Lindbäck deltog i det andra Workshopmötet och Per deltog i arbetsmöte nr 3 (där förslag till enkät förevisades av Martin Lindström, Samhällsbyggnadsförvaltningen).

Per Aspeli

OBS!

Nu får vi möjlighet att tala om hur vi vill ha det och det ska vi göra!

Martin Lindström besöker oss på årsmötet och berättar mer.

Seniorrabatt 5%
varje tisdag

Allt under ett tak!

Öppet alla dagar 8-22

Telefon 676 70

www.maxikarlskoga.se

